

ŠIAULIŲ REGIONO BIBLIOTEKOS KARANTINO AKIVAIZDOJE: VIRTUALŪS RENGINIAI IR KOMUNIKACIJA SOCIALINIAME TINKLE FACEBOOK(E)

Dr. Simona Juzėnienė

ŠAVB Bibliotekų metodikos ir vadybos skyriaus vyr.
metodininkė regioninei veiklai

Šiaulių regiono bibliotekų tarybos posėdis

2021-10-21

Tyrimo tikslas – išanalizuoti Šiaulių regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų socialiniame tinkle „Facebook“ skelbtą turinį antrojo karantino laikotarpiu.

Tyrimo uždaviniai:

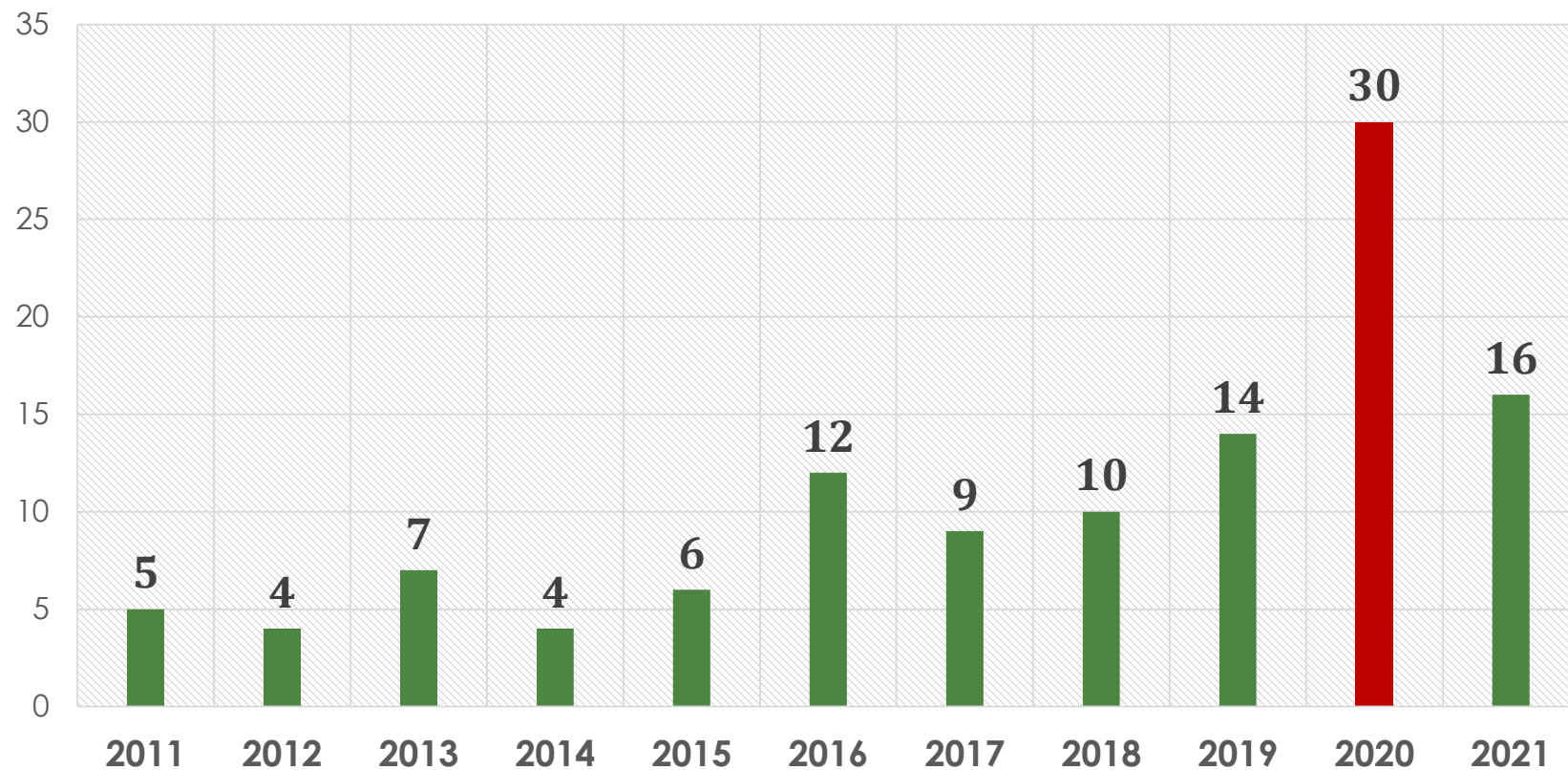
1. Atlikti Šiaulių regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų ir jų filialų feisbuko paskyrų turinio analizę.
2. Nustatyti pagrindines informacinio turinio rūšis, virtualių renginių tipus ir vyraujančias skelbiamos informacijos temas.
3. Išsiaiškinti, kokie virtualūs renginiai labiausiai pasiteisino ir sulaukė daugiausiai vartotojų grįžtamojo ryšio bei kokia skelbiama informacija neatrodo vartotojams aktuali.
4. Nustatyti metodinės pagalbos poreikį kuriant ir viešinant virtualius renginius.

Tyrimo metodika:

- bibliotekų socialiniame tinkle „Facebook“ skelbto **turinio analizė** ir bibliotekų atstovų **apklausa**.
- **Kodėl feisbukas?** Pagal 2020 m. ŠAVB atlikto „Šiaulių regiono bibliotekų veiklos karantino metu“ tyrimo duomenis, net 94 proc. respondentų nurodė „Facebook“ kaip alternatyvų fizinei prieigai kanalą, kuriame buvo viešinta informacija apie bibliotekos veiklas karantino metu.
- Tiriamasis laikotarpis: **2020 m. lapkričio 7 d. – 2021 m. kovo 22 d.** Kai kuriose savivaldybėse lokalūs karantino ribojimai įvesti anksčiau, tad duomenys analizei buvo fiksuojami priklausomai nuo lokalaus karantino pradžios.
- Į apklausą atsakė 10 iš 11 Šiaulių regiono SVB. Išanalizuotos **11** SVB pagrindinės feisbuko paskyros (**1942 įrašai**) ir **106** filialų paskyros (**6484 įrašai**). Iš viso fiksuoti **8426 įrašai**. Į analizę įtrauktos tik tos paskyros, kurios per tiriamąjį laikotarpį paskelbė bent 1 įrašą.

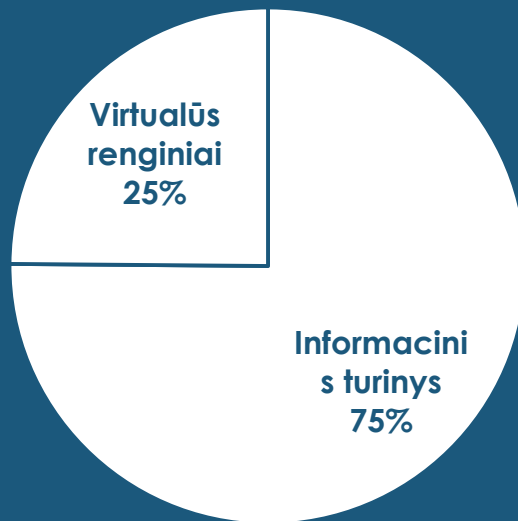
- Pandemija ir karantino ribojimai paskatino bibliotekas keltis į virtualią erdvę ir ieškoti alternatyvių būdų, kaip teikti paslaugas savo vartotojams.
- 2020 m. (30 paskyrų): 14 – balandį; 6 – gruodį.

Feisbuko paskyrų sukūrimo metai

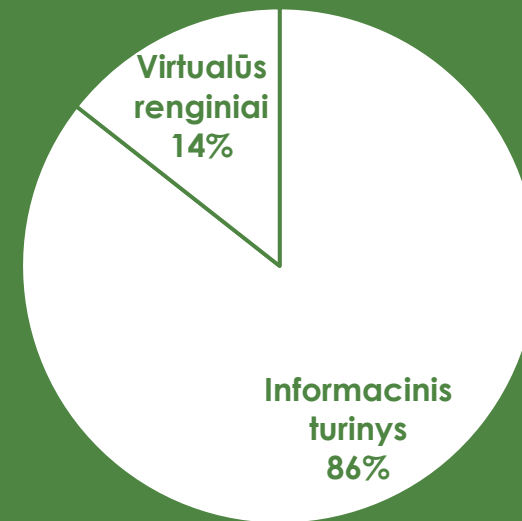

- Tyrime **virtualiu renginiu** laikomi bibliotekos sukurti renginiai: parodos, susitikimai su žymiais žmonėmis, *live* transliacijos, pokalbiai, edukaciniai užsiėmimai, garsiniai skaitymai, viktorinos, konkursai, kiti žaidimai, virtualios ekskursijos, mokymai, klubų susitikimai, pristatymai, kūrybinės dirbtuvės ir pan.
- Tyrimo metu nustatyta **virtualių renginių dalis visame informacijos sraute** – tai parodo, kiek bibliotekos feisbuko paskyroje dėmesio tenka pačios bibliotekos sukurtiems virtualiems produktams (konkrečiau – įvairaus tipo renginiams).

PAGRINDINĖS BIBLIOTEKOS

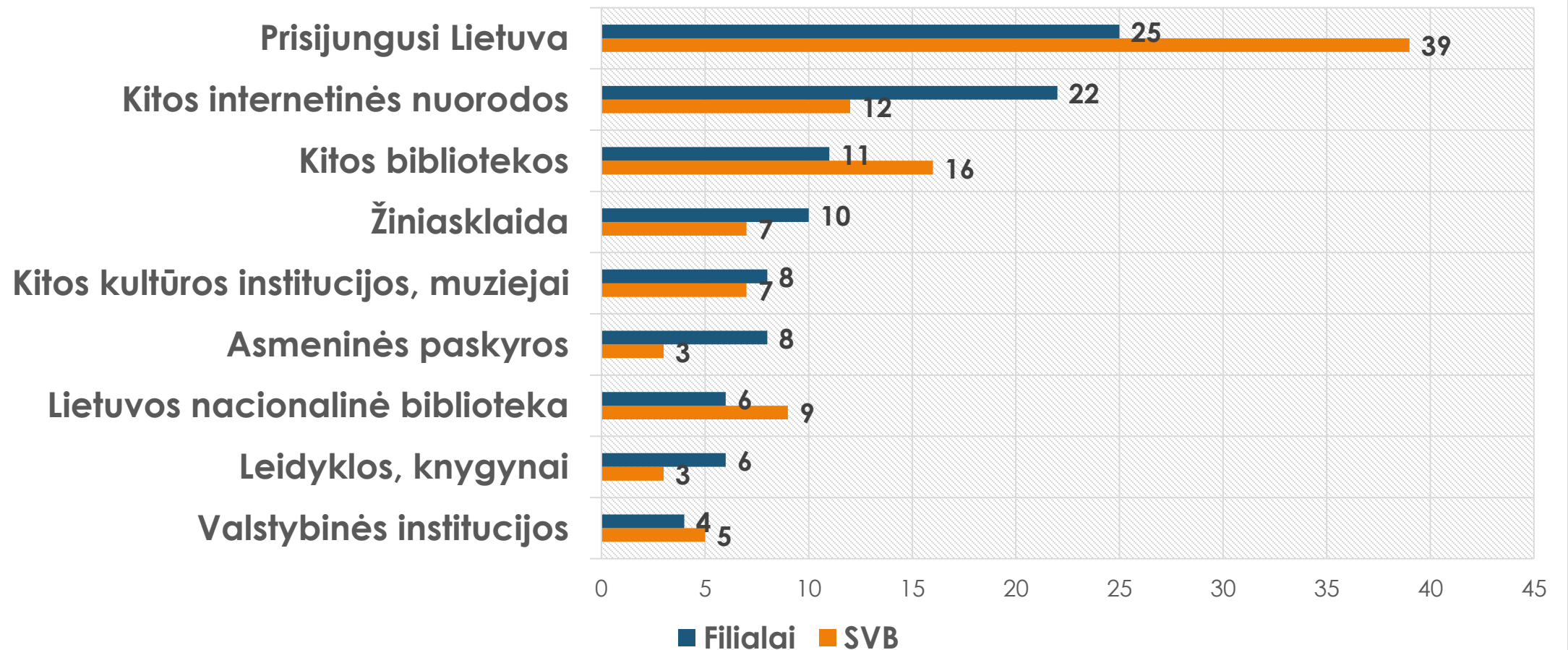

FILIALAI

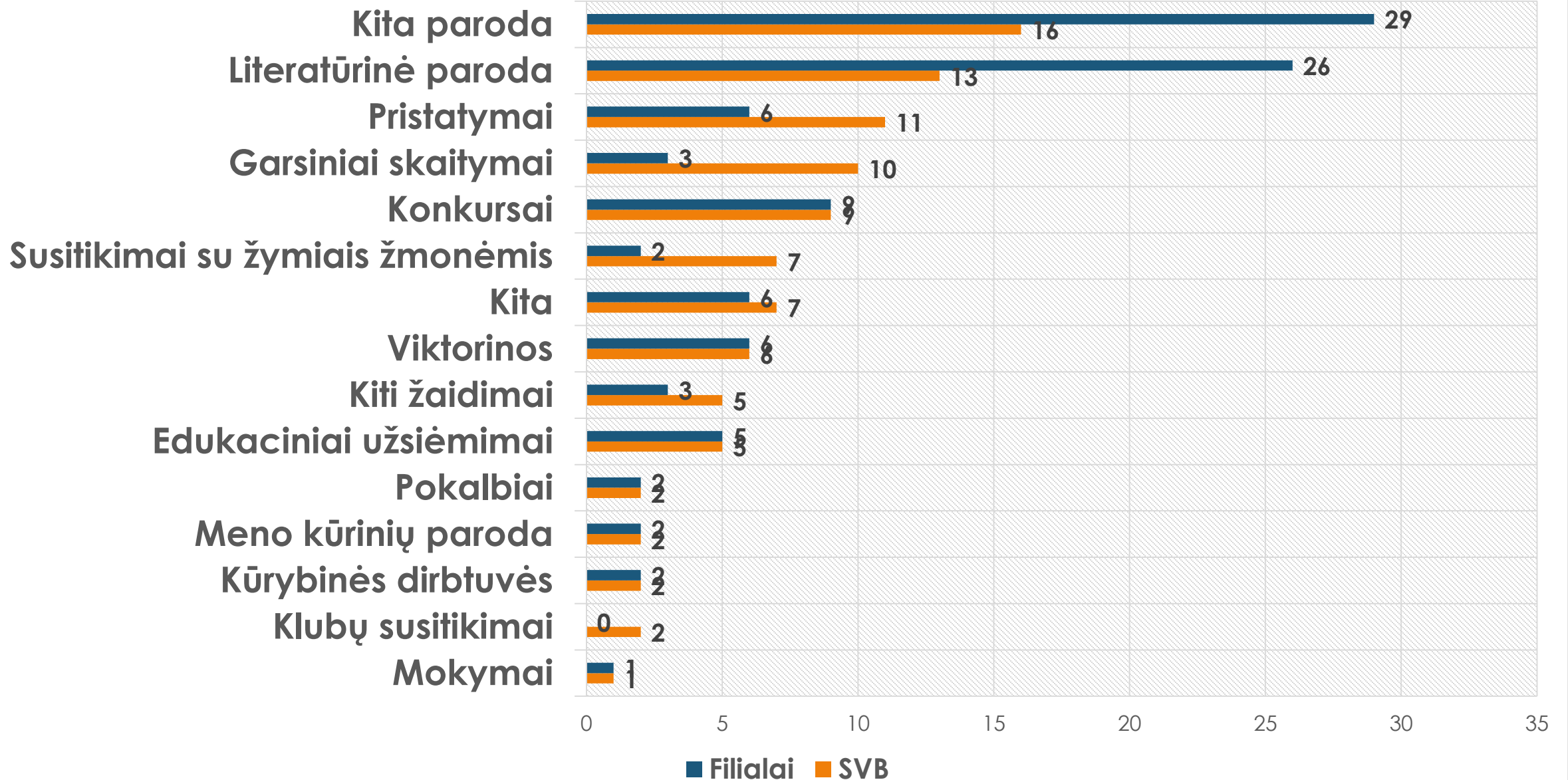

- Filialų feisbuko paskyrose **dominuoja išorinė informacija** (net 62 proc. viso informacijos turinio), pagrindinių bibliotekų paskyrose išorinė informacija taip pat yra gausiausia kategorija ir sudaro 35 proc. viso informacinio turinio.

SVB ir filialų feisbuko paskyrų išorinės informacijos pasiskirstymas, proc.

Virtualių renginių tipai, proc.

- Bibliotekų atstovų apklausa (10 SVB atsakymai)

Virtualaus renginio tipas	Pasiteisino	Nepasiteisino	Sunku nustatyti	Neorganizavome
Literatūrinės parodos	5	1	3	1
Meno kūrinių parodos	6	0	3	1
Kitos parodos	7	0	3	0
Garsiniai skaitymai	7	0	2	1
Susitikimai su žymiais žmonėmis	7	0	0	3
Edukaciniai užsiėmimai	5	0	3	2
Viktorinos	10	0	0	0
Konkursai	9	0	0	1
Mokymai (skaitmeninio raštingumo ir kt.)	7	0	2	1
Klubų susitikimai	2	0	0	8

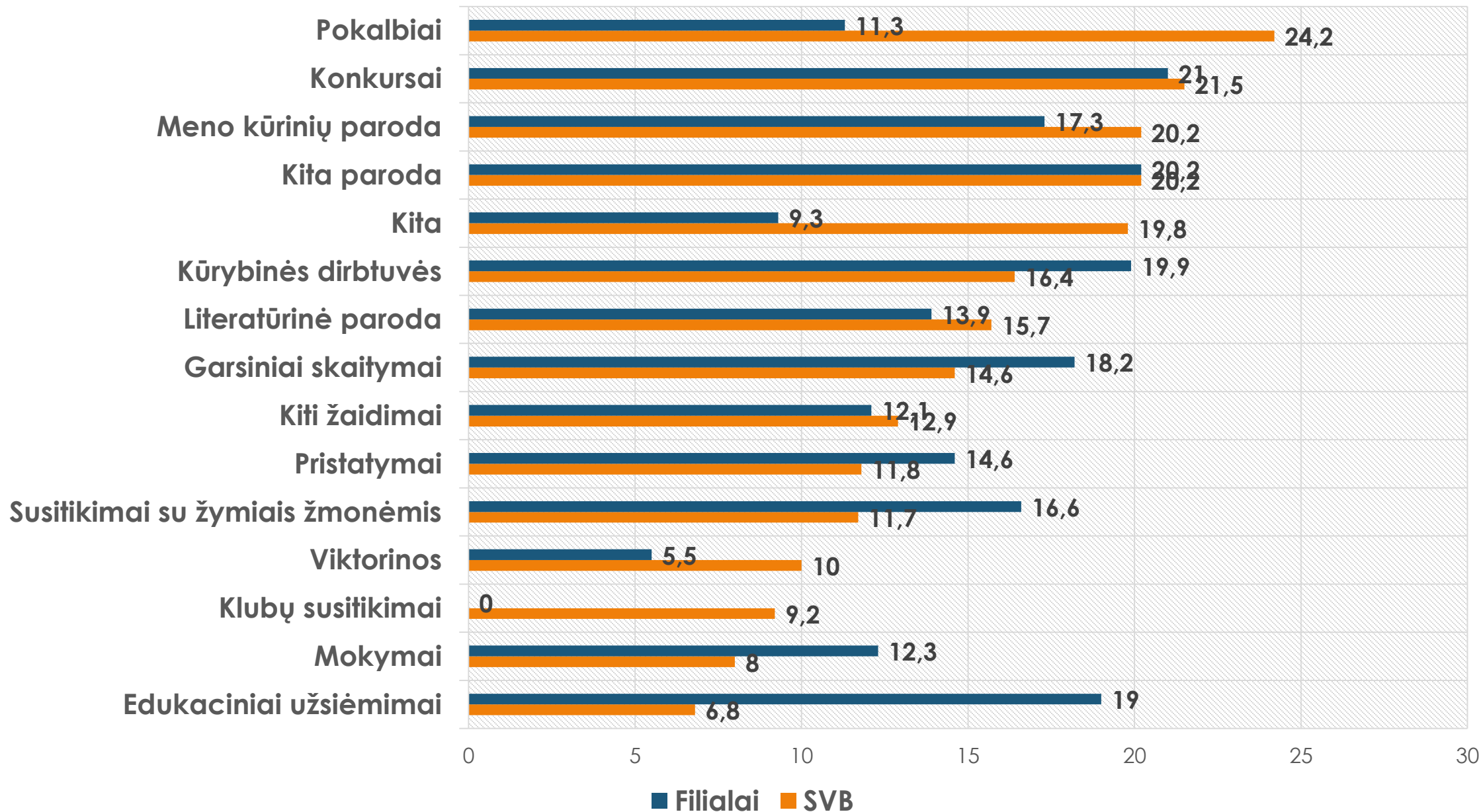
Užsienio tyrimų įžvalgos (Camarero, 2018; Skare, 2020; Zhang, 2010):

- feisbuko efektyvumą galima matuoti 3 aspektais: **patiktukų** skaičius rodo įrašų populiarumą, sukurtas turinys – vartotojų nuomonės išsakymą **komentaruose** (taip vartotojai tampa aktyviais turinio kūrėjais), o viralumas – įrašų paplitimą per dalijimąsi ir **bendrinimą**.
- Skiriamos dvi komunikacijos strategijos feisbuke kryptys: **turinio komunikacija**, kai skelbiami informacinio ir pramoginio pobūdžio įrašai, ir **santykio komunikacija**, kai užmezgamas dvikryptis dialogas tarp institucijos ir vartotojų.
- **Išorinės nuorodos**, kurias vartotojai turi paspausti, kad pamatytų ir perskaitytų, nėra rekomenduojamos, nes vartotojai pirmenybę skiria vizualiems ir trumpiems įrašams.
- Vartotojų įsitraukimą ir įrašų viralumą didina **istorinės nuotraukos**, su kuriomis vartotojai gali save susieti, taip pat geografinio artumo ir pažįstamumo su asmenimis nuotraukose aspektai.

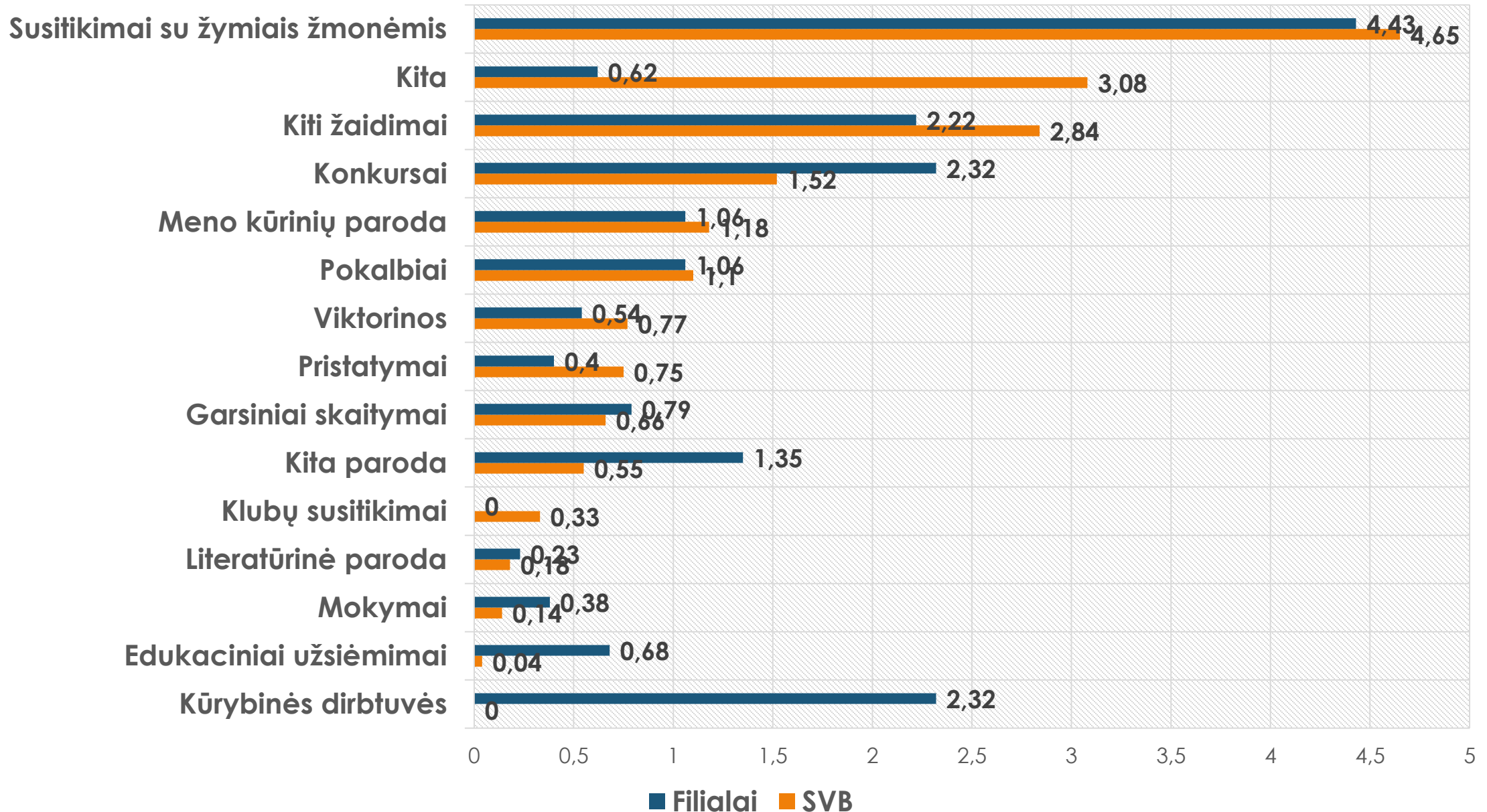
Užsienio tyrimų įžvalgos (Camarero, 2018; Skare, 2020; Zhang, 2010):

- Vartotojai supranta socialines medijas kaip terpę **pademonstruoti savo kompetencijas**. Klausimų ir diskusijų kėlimas, iššūkių paskelbimas gali vartotojus paskatinti aktyviai dalyvauti komentuojant feisbuko įrašus, nes jie siekia išsakyti savo idėjas, žinias, dalyko išmanymą.
- **Įrašo sėkmė** (komentarų skaičiumi) priklauso ne nuo turinio kiekio ar ilgumo, bet nuo **kūrybiško pateikimo**. Sukurto turinio kiekis (komentarų skaičius) padidėja, kai vartotojai kviečiami dalyvauti įvairiuose žaidimuose ar konkursuose ir kai institucija pati aktyviai įsitraukia į **dialogą su vartotojais** (atsako į jų komentarus ir pan.).
- Pastebėtas **neigiamas ryšys tarp išorinių nuorodų ir komentarų skaičiaus**. Aiškinama tuo, kad išorinės nuorodos trukdo pasiekti tiesiogiai informaciją. Patekus į kitą svetainę ar puslapį, paliekama feisbuko paskyra ir tolesnė komunikacija jau būna apsunkinta (vartotojui tenka grįžti atgal, susirasti tą patį įrašą ir tik tada komentuoti, jei to siekiama).

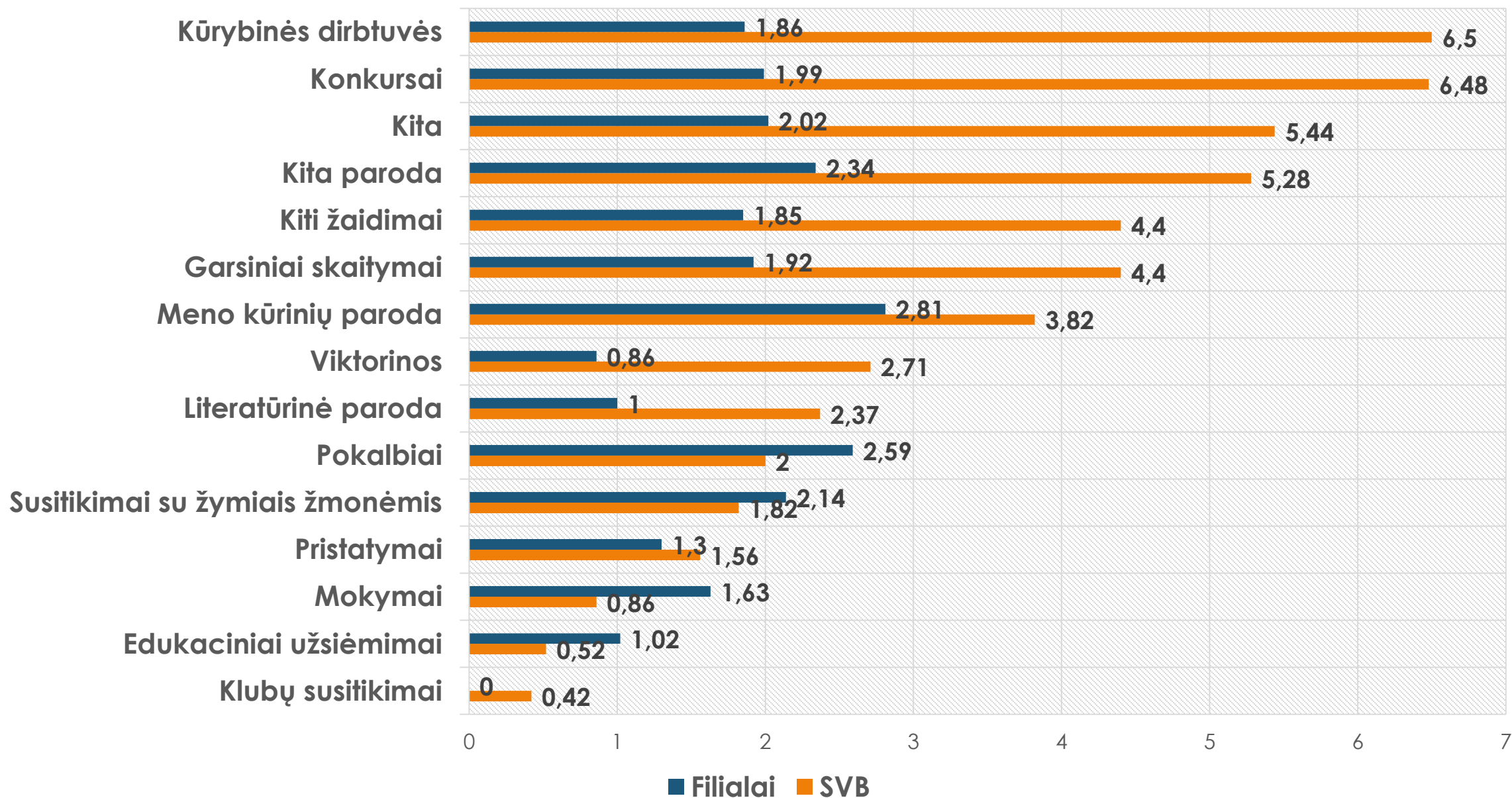
Vidutinis patiktukų skaičius 1 virtualiam renginiui

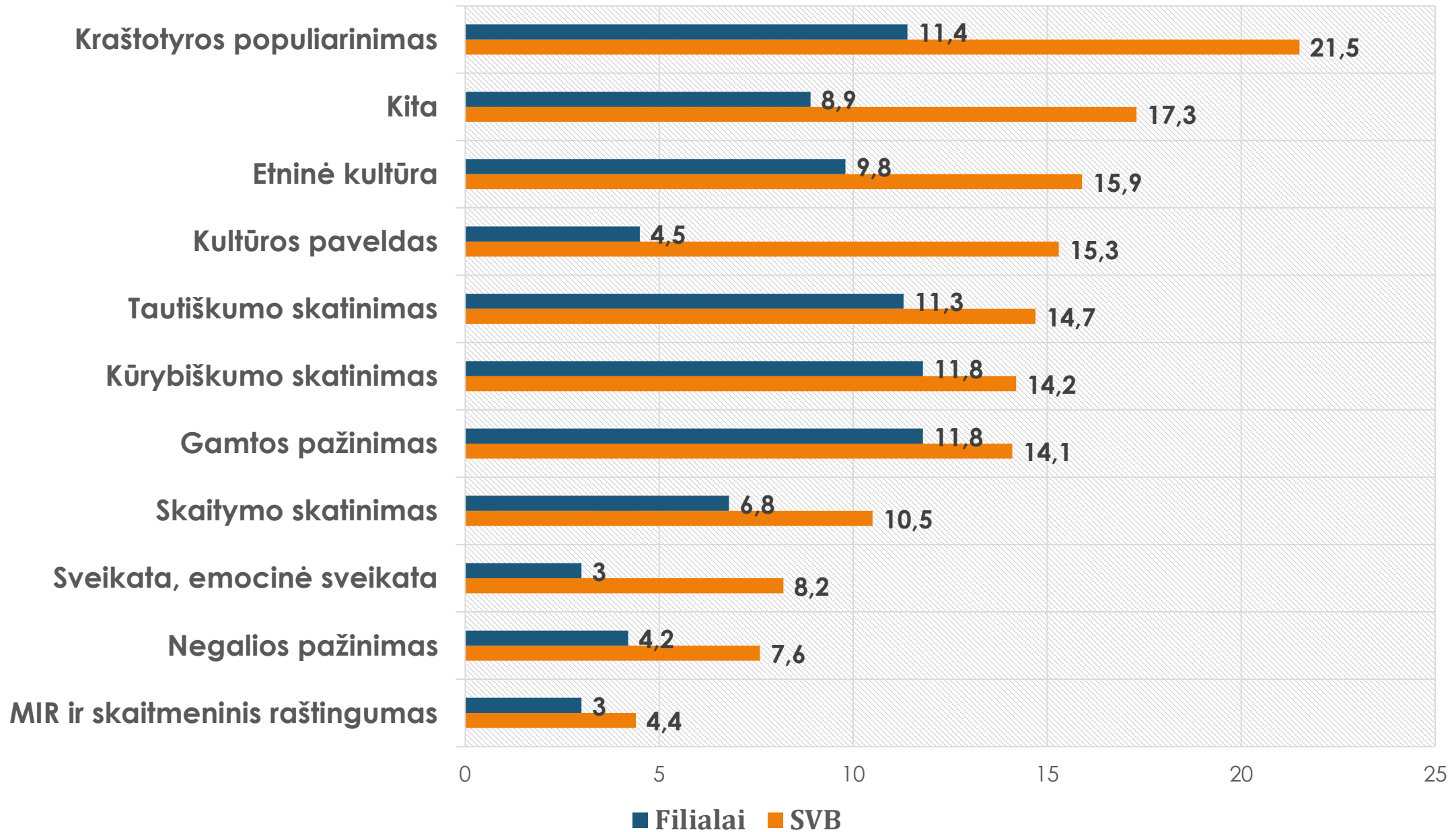
Vidutinis komentarų skaičius 1 virtualiam renginiui

Vidutinis bendrinimų skaičius 1 virtualiam renginiui

Vidutinis patiktukų skaičius 1 įrašui

Gerųjų praktikų pavyzdžiai

Daugiausiai patiktukų:

kita bibliotekininkų veikla, aprašyta emociškai, kūrybiškai ir neoficialiai;

informacija, susijusi su tautiškumu arba bibliotekos darbuotojais;

konkursų įrašai

Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka
2020 m. gruodžio 16 d. · 🌐

Metų kultūros darbuotoja išrinkta Kuršėnų Vytauto Vitkausko bibliotekos vyriausioji bibliotekininkė Vida Ragauskienė. Sveikiname ir nuoširdžiai džiaugiamės įvertinimu kartu su laimėtoja! 🥳🥳
Plačiau skaitykite bibliotekos svetainėje:
<https://srsvb.lt/metu-kulturos-darbuotoja-isrinkta.../>

126
41 komentaras

FOTOGRAFIJŲ KONKURSAI „MANO KRAŠTAS“

👉 Kviečiame dalyvauti fotografijų konkurse ir įkelti Joniškio krašto nuotraukas (tai gali būti gamtos, miesto, kaimo vaizdai ir kt.) po šiuo skelbimu į komentarus arba atsiųsti el. paštu metodinis@joniskis.nv.lt.

👉 Nuotraukas galite daryti telefonu ar fotoaparatu.

👉 Konkurso laikas lapkričio 3–17 d. (įmėtinai).

👉 Visos atsiųstos nuotraukos bus viešinamos virtualioje parodoje bibliotekos FB ir internetinėje svetainėje.

👉 Trys nuotraukos, virtualioje FB parodoje surinkusios daugiausiai „patinka“, bus apdovanotos bibliotekos suvenyrais.

Konkursas organizuojamas pagal Jono Avyžiaus viešosios bibliotekos įgyvendinamą projektą „Interaktyvi lankytojų informavimo sistema“, kurį dalinai remia Lietuvos kultūros taryba ir Joniškio rajono savivaldybė.

FOTOGRAFIJŲ
KONKURSAI

„MANO KRAŠTAS“

2020 m. lapkričio 3–17 d.

Rėmėjas

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Organizatorius

👤 Agnė Pranckutė ir Dar 134 žmonės

💬 176 komentarai 51 bendrinimas

👍 Patinka

💬 Komentuoti

📄 Bendrinti

Ubiškės Biblioteka atnaujino savo viršelio nuotrauką.

Vasario 15 d. · 🌐

👍 105

Gerųjų praktikų pavyzdžiai

Daugiausiai komentarų:

susitikimai su žymiais asmenimis;

konkursai ir konkursų pagrindu rengiamos vartotojų darbų parodos.

The image shows a Facebook Live stream interface. At the top right, it says "Powered by StreamYard". The main content area is split into two video feeds. The left feed shows a woman with blonde hair and glasses, wearing a pink scarf. The right feed shows a woman with dark hair, wearing a blue shirt, with a name tag that says "irena". Below the video feeds, there is a comment section with several comments in Lithuanian. The comments are from users like "Bendrintojas", "Laimutė Šližienė", "Loreta Kijanina", "Sandra Voveriūniene", "Joneta Fi", and "Vanda Stepanaviciene". The stream title is "Susitikimas su rašytoja Irena Buivydaite" and the description mentions a book launch for "Mėnesiena ir tu".

Powered by StreamYard

Susitikimas su rašytoja Irena Buivydaite.
Naujos knygos „Mėnesiena ir tu“ pristatymas.
62 84 komentarai Peržiūrų: 2,7 tūkst.

Patinka Komentuoti Bendrinti

Komentarai Slepti

Aktualiausi

Bendrintojas
Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka
0:45
Labai diena, malonu matyti 😊
Patinka · Atsakyti · 16 sav.

Laimutė Šližienė · 1:05:44
Ačiū už jaukią popietės valandą - šiltas pokalbis ir pojūtis beveik toks, kaip namie apie knygas diskutuojant su draugėmis.
Patinka · Atsakyti · 16 sav. · Redaguota

Loreta Kijanina · 19:04
Norėčiau sužinoti, ar neparąšysit romano apie su Lietuvos aktualijom susijusiom temom, apie intrigas? O jau visas knygas perskaičius, tik norėtus turėti savo lentynoj
Patinka · Atsakyti · 16 sav.

Sandra Voveriūniene · 19:01
Ar sunkiai sukūrėte skaitomos knygos receptą? Knyga "Telefoninis romanas" pirma ir iš karto sėkminga? O iki tol buvo parašytų knygų ne taip sėkmingai?
Patinka · Atsakyti · 16 sav.

Joneta Fi · 1:09:14
Ačiū už susitikimą ❤️
Patinka · Atsakyti · 16 sav.

Vanda Stepanaviciene · 20:53
Jūsų visos knygos yra labai skaitomos. Iš kur imate tiek

Užlieknės biblioteka

2020 m. gruodžio 17 d. · 🌐

...

Nenumaldomai artėja gražiausias metų šventės, todėl kviečiu visus, visus didelius ir mažus pasidalinti nuotraukomis, kaip pasipuošėte savo namus ir kiemus. Nuotraukas įkelkite į facebook paskyrą „Užlieknės biblioteka“ (komentarais). Pasidžiaukime vieni kitų idėjomis. Labai laukiu jūsų nuotraukų 📷.

👍 12

46 komentarai

👍 Patinka

💬 Komentuoti

🔄 Bendrinti

Aktualiausi ▾

Parašykite komentarą...

Autorius

Užlieknės biblioteka
Gražina Šakienė irgi pasipuošė

👍 8

Patinka · Atsakyti · 27 sav.

Autorius

Užlieknės biblioteka

Stungių Biblioteka yra su Stungių Bendruomene ir Diana Kidilienė. ...

Sausio 19 d. · 🌐

KONKURSAS „Gražuolė žiema“. Dalinkitės pačiomis gražiausiomis užfiksuotomis žiemos akimirkomis ir balsuokite. Daugiausia patiktukų surinkusios nuotraukos autorius bus apdovanotas atminimo dovanėle. Nuotraukas talpinkite komentaruose iki sausio 30 d. Nugalėtojas bus paskelbtas vasario mėn. 1 d. BALSUOKITE!

👍❤️ 51

112 komentarų 5 bendrinimai

Gerųjų praktikų pavyzdžiai

Daugiausiai **bendrinimų:**

kraštotyrinė veikla;

kitos parodos;

konkursai, susiję su tautiškumo skatinimu.

 Žemaičių Kalvarijos miestelio V. Mačernio biblioteka
2020 m. gruodžio 4 d. · 🌐

Informacija apie projektą "Skaitmeninės poeto V. Mačernio vizijos".

*Kviečiame visus neabejingus
poeto/rašytojo
V. Mačernio kūrybai
apsilankyti Šarnelės kaime.
Atvykus ten pasinaudoti
virtualiu gidu ir aplankyti
visas mėgstamiausias poeto
gimtinės vietas, kuriose
kūnui ir sielai virpesius
duoda gamta, taip nuostabiai
aprašyta jo eilėse.*

www.macerniovizijos.lt

Esant tokiai situacijai, dėka šio projekto, poeto aprašytais gamtos vaizdiniais, galite pasidžiaugti būdami namuose.

  12

62 bendrinimai

Pakruojis rajono savivaldybės Juozo Paukštelio viešoji biblioteka

Kovo 10 d. · 🌐

Kovo 11-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena. 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, kuriame rašoma, kad atstatomas 1940 m. svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas ir Lietuva nuo šiol yra nepriklausoma valstybė. Švendami Kovo 11-ąją, prisimename tikrąsias vertybes – laisvę, tikėjimą, tiesą, Tėvynės meilę. Poetas Jonas Aistis savo eilėraštyje „Tu esi“ rašė: „Tu esi ta bekrastė mėlynė, / pražydus šventam ilgesy, / ir širdy išnešiota Tėvynė, / ir džiaugsmas, ir laimė esi“.

Įžymių žmonių mintys apie Lietuvos laisvę

👍❤️ 20

71 bendrinimas

Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka pridėjo 129 naujas nuotraukas į albumą Piešinių konkurso „Esu laimingas, kai...“ dalyvių darbai.

2020 m. gruodžio 7 d. · 🌐

Kviečiame pasigrožėti Rietavo savivaldybės vaikų ir mokinių piešinių konkurso „Esu laimingas, kai...“ dalyvių darbais. Jei piešinys patiko, spauskite mygtuką „Patinka“-daugiausia kartų pamėgto darbo autorius bus apdovanotas bibliotekos įsteigta dovana 😊

👍❤️ 66

7 komentarai 44 bendrinimai

Išvados ir rekomendacijos

1. Šiaulių regiono bibliotekų komunikacijos feisbuke strategija daugiausia **orientuota į turinį**, o ne į bibliotekos ir vartotojų santykio kūrimą: didelė dalis informacijos srauto yra išorinė informacija (35 proc. – pagrindinių bibliotekų, 62 proc. – filialų paskyrose), interaktyvios veiklos, galimybė vartotojams įsitraukti į turinio kūrimą sudaro mažą procentą.
2. 2020 m. pastebimas ryškus savivaldybių bibliotekų filialų feisbuko paskyrų kūrimo šuolis, tačiau dauguma filialų darbuotojų veikiausiai neturi teorinių žinių, kaip vykdyti komunikaciją socialiniuose tinkluose (didelė dalis išorinės informacijos, neformalus bendravimas su vartotojais, per didelis įrašų per dieną skaičius ir kt.). Rekomenduojama rengti veiksmingos komunikacijos socialiniuose tinkluose pagrindų mokymus, derinti pagrindinės bibliotekos ir jos filialų komunikacijos socialiniuose tinkluose kryptis ir strategiją.

Išvados ir rekomendacijos

3. Išorinė informacija nėra ypač patraukli vartotojams, neskatina jų įsitraukti ir kelia grėsmę tokiai paskyrai tapti tarsi dar vienu žiniasklaidos kanalu.

Rekomenduojama mažinti išorinės informacijos kiekį (ypač filialų paskyrose) ir daugiau dėmesio skirti kokybiškam pačios bibliotekos kurtam informaciniam turiniui.

4. Kraštotyros, kultūros paveldo ir etninės kultūros temų potencialas gali paskatinti didesnę vartotojų įsitraukimą. Nors šios temos nėra tarp dominuojančių temų bei įrašų, o virtualių renginių kuriama gana mažai, tačiau įrašai kraštotyros tema sulaukia daugiausia vartotojų įsitraukimo (tiek patiktukų, tiek komentarų ir bendrinimų). Kiti moksliniai tyrimai taip pat patvirtina šių temų perspektyvumą.

Rekomenduojama labiau įveiklinti krašto informacijos, kraštotyros, kultūros paveldo turinį.

Išvados ir rekomendacijos

5. Prisijungusios Lietuvos ir VIPT asociacijos skelbiama informacija sudaro didžiąją dalį įrašų **MIR ir skaitmeninio raštingumo** tema. Pasibaigus „Prisijungusios Lietuvos“ projektui regiono bibliotekų feisbuko paskyrose jau dabar ryškėja šios temos tuščia niša. Rekomenduojama bibliotekoms išlaikyti šios temos pozicijas tarp dominuojančių feisbuko paskyrų informaciniame turinyje, tuo pačiu ieškant patrauklių vartotojų įsitraukimo variantų, nes tyrimo rezultatai rodo, jog ši tema vartotojus domina mažiausiai.

6. Skaitymo skatinimo tema išryškėjo kaip viena vyraujančių tiek informacijos turinio, tiek virtualių renginių temų. Ji dominuoja ir išorinės informacijos įrašuose, ir literatūrinėse parodose bei pristatymuose, susitikimuose su žymiais žmonėmis, garsiniuose skaitymuose. Tačiau **literatūrinėms parodoms** trūksta vartotojų įsitraukimo (ypač mažas vidutinis komentarų skaičius). Rekomenduojama ieškoti patrauklesnių šio virtualaus renginio formų: įtraukti interaktyvumo elementų, siekti užmegzti dialogą su vartotoju, kūrybiškai pateikti informaciją.